نگرانی تولیدکنندگان از تصمیمات ارزی بانک مرکزی

تصمیمات ارزی بانک مرکزی اگرچه ظرف ۱.۵ سال گذشته بسیاری از فرآیندها در بازار ارز را سامان داده، اما بی‌اعتمادی به تولیدکنندگان، واردکنندگان و صادرکنندگان دردسرساز شده است.

به گزارش خبرنگار مهر، تصمیمات ارزی بانک مرکزی ظرف یکسال و نیم گذشته بسیاری از فرآیندهای معیوب بازار ارز را سامان داده است. بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های ارزی ظرف همین مدت و تا همین چند هفته پیش، کار را به نحوی پیش برده که بازار ارز از ثبات نسبی برخوردار باشد و جز چند فراز و فرود، بسیاری از روزها را با آرامش پشت سر بگذارد.

بازخوانی سیاست‌های ارزی بانک مرکزی در یکسال و نیم گذشته

در تمام مدتی که تیم جدید مدیریتی، سکان بازار ارز را به دست گرفته، تلاش شده تا با مجموعه‌ای از ابزارها نرخ‌ها در بازار تحت کنترل گیرد و در نهایت آنچه که برونداد مجموعه این سیاست‌ها شده است، بازاری است که نرخ در آن عمدتاً با خیزی آرام و پلکانی رو به افزایش گذاشته است.

حال اما چند هفته‌ای است که بازار ارز با برخی تلاطمات مواجه شده و علیرغم اینکه اکنون تقاضای مؤثری در بازار ارز وجود ندارد، اما

قیمت با برخی نوساناتی همراه شده که منجر به تاکید دوباره رئیس‌جمهور بر ضرورت بازگشت ثبات به بازار ارز شده است.

نوسانات نرخ و عدم پاسخگویی به تقاضاهای مؤثر در بازار ارز

مجموعه سیاست‌های بانک مرکزی در بازار ارز موجب شده در حال حاضر تقاضای مؤثر در بازار ارز شامل تأمین ارز مسافرتی به صورت اسکناس، تأمین ارز مورد نیاز واردات کالاهای اساسی و ماشین‌آلات و نیز تأمین ارز درخواستی از سوی تولیدکنندگان برای واردات مواد اولیه، تجهیزات و ماشین آلات و مواردی از این دست یا وجود ندارد و یا پاسخ داده نمی‌شود و این بانک مرکزی است که در هر بخش، با مجموعه‌ای از سیاست‌ها تلاش کرده تا نیازهای ارزی را رد و یا تأمین کند.

از مرداد ۹۷ که سکان بانک مرکزی در اختیار گروه جدیدی از اقتصاددانان و بانکداران قرار گرفته است، سیاستگذار بیشتر رویکردهای انقباضی را برگزیده تا بتواند با مجموعه سیاست‌های مرتبط با آن، مدیریت بازار ارز را به ثمر برساند که البته اقداماتی به جا و کاملاً قابل پذیرش است؛ اما به هر حال تداوم یکنواخت سیاست‌های ارزی اکنون کم کم دردسرساز شده و ممکن است که ادامه مسیر با روند کنونی را با سختی‌های بسیاری مواجه سازد.

نکته حائز اهمیت در این میان شرایط خاص ارزی کشور و تحریم‌های آمریکا برای تنگ‌تر کردن حلقه تحریم‌ها است که در برخی از مقاطع زمانی، چیز جز این مجموعه سیاست‌های ارزی را برای بانک مرکزی امکان‌پذیر نمی‌سازد؛ اما به هر حال باید به این نکته هم توجه داشت که مجموعه سیاست‌هایی که بانک مرکزی در طرف تأمین ارز صورت داده، همچنان دچار اشکالات فراوانی است و نتوانسته بخش عمده‌ای از وظایف این نهاد سیاستگذار ارزی را در حوزه تأمین ارز به خوبی به ثمر برساند.

آیا بانک مرکزی به رسالت خود در آزادسازی منابع ارز بلوکه شده عمل کرده است؟

واقعیت آن است که جمهوری اسلامی ایران و بانک مرکزی طی سال‌های متمادی، منابع و ذخایر ارزی بسیاری را در نقاط مختلف دنیا در اختیار داشته و به این لحاظ از وضعیت نسبتاً خوبی برخوردار است، اما دیپلماسی این بانک در آزادسازی بخشی از این منابع به خوبی جواب نداده و این بانک نتوانسته به یکی از مأموریت‌های اصلی خود

برای بازگرداندن منابع بلوکه شده ایران از نقاط مختلف دنیا جامه عمل بپوشاند.

بر همین اساس است که رئیس‌جمهور نیز ظرف هفته‌های گذشته بر یکی از وظایف بانک مرکزی مبنی بر تنوع بخشی به راههای تأمین ارز و به خصوص تلاش برای آزادسازی منابع بلوکه شده ارزی ایران در سایر کشورهای دنیا تاکید فراوانی داشته است.

تولیدکنندگان نگران سیاست‌های ارزی بانک مرکزی

اما مجموعه این سیاست‌ها اکنون کار را به جایی رسانده که تولیدکنندگان نگرانی‌های بسیاری از تصمیمات ارزی بانک مرکزی دارند و خطوط تولیدی بسیاری از آنها، به دلیل مشکلاتی که در تأمین ارز وجود دارد، با چالشهای مواجه شده و باید برای آن چاره‌اندیشی کرد.

اگر قرار است که منابع ارزی برای کشور بدون اتکای به درآمدهای نفتی تأمین شود، این تولیدکنندگان هستند که بار اصلی آن را به دوش می‌کشند تا بلکه کالایی صادراتی تولید کرده و با فروش یا صادرات آن، منابع ارزی مورد نیاز کشور را تأمین کنند؛ پس اگر به موقع ارز به دست تولیدکنندگان نرسد، ممکن است چالشهای بسیاری در این حوزه بروز و ظهور نماید.

اینجا است که بانک مرکزی باید نقش‌آفرینی جدی در حوزه تأمین ارز مورد نیاز واحدهای تولیدی داشته و شرایط را به گونه‌ای پیش ببرد که منابع ارزی مورد نیاز تولیدکنندگان به موقع تأمین شود. در حال حاضر بانک مرکزی روند تائید بسیاری از پرونده‌های دریافت ارز را به شدت کند کرده و همین امر، تولید را آن هم در سال «جهش تولید» با چالشهای فراوانی مواجه ساخته است.